

Předmluva	9
I. Úvod	11
1 Vlivy dobývání a důlní škody v historickém přehledu	11
2 Vývoj poznatků a názorů na otázky v oboru vlivů dobývání	12
2.1 První teorie	12
2.2 Účinky dobývání v ostravsko-karvinském revíru podle Jičínského (1876)	12
2.3 Další vývoj názorů (Rziha)	14
2.4 Teorie o vlivu nakypření hornin (Jičínský)	15
2.5 Teorie o posunu půdy	16
2.6 Goldreichova teorie o vzniku deformací	17
2.7 Další vývoj názorů na základě mechanických vlastností horninového masívu	18
II. Teorie pohybů způsobených dobývacími pracemi v nadloží hlubinného ložiska	20
3 Pohyby hornin vlivem hornických prací	20
3.1 Pohyby v nadloží hlubinného ložiska	20
3.2 Všeobecně	20
3.3 Mechanické vlastnosti nadložních i okolních hornin	20
3.4 Geologické podmínky uložení	23
3.5 Mocnost ložiska	24
3.6 Mezný úhel vlivu	25
3.7 Plošný rozsah vlivu dobývacích prací na povrch — plná účinná plocha	30
3.8 Ohraničení poklesové kotliny	37
3.9 Hloubka uložení ložiska	40
3.10 Způsoby dobývání užitého nerostu	42
3.11 Vliv času na velikost pohybu — časový faktor	45
3.12 Teoretický tvar časové křivky	47
4 Poklesová kotlina, pohyby (poklesy a posuny)	56
4.1 Všeobecně	56
4.2 Vodorovné pohyby	57
4.3 Posuny bodů u šikmo uloženého souvrství	60
4.4 Posuny bodů povrchu jako výsledek nelineárních tvarů pohybových čar	61
5 Deformace povrchu ovlivněného hlubinným dobýváním	63
5.1 Naklonění (denivelace)	63
5.2 Zakřivení	64
6 Délkové změny na povrchu ovlivněném dobýváním. Stlačení a roztážení	66
7 Deformace uvnitř pohoří	69
7.1 Deformace ve vodorovně uloženém souvrství	69
7.2 Deformace v ukloněném souvrství	71
III. Teorie vlivů dobývacích prací na povrch. Vliv vzájemné polohy místa dobývání a sledovaného bodu na povrchu. Rozdělení plně účinné plochy	74
8 Všeobecně	74
9 Metody rozdělení plně účinné plochy při vodorovném uložení slojového ložiska	74
9.1 Úvod	74
9.2 Keinhorstovo rozdělení plně účinné plochy	74
9.3 Rozdělení plně plochy podle Balse	76
9.4 Rozdělení podle Junga	81
9.5 Rozdělení plně plochy podle Fläschenträgera (1938) a Perze (1948)	83
9.6 Výpočet poklesů a posunů s použitím sítě plošek stejné účinnosti	84
9.7 Rozdělení plně účinné plochy podle Beyera	86
10 Metody rozdělení plně účinné plochy při ukloněném ložisku	88
10.1 Vliv uklonění ložiska na tvar plně účinné plochy	88
10.2 Řešení podle Schleiera	88
10.3 Řešení podle Fläschenträgera	92
10.4 Perzovo rozdělení plně účinné plochy ukloněného ložiska	93

10.5	Rozdělení na pásma a sektory ve směru diagonálním	95
10.6	Tvar křivke omezujících pásma u ukloněných slojí	99
11	Metody předběžného výpočtu pohybu a deformací pro přímou porubní frontu	100
11.1	Výpočet poklesů podle Beyera	100
11.2	Výpočet denivelací, deformací a vodorovných posunů pomocí vzorců Beyerových	104
11.3	Předběžný výpočet prvků pohybu podle Aversina	107
11.4	Výpočet naklonění (denivelace) a deformací podle Aversina	109
11.5	Předběžný výpočet prvků pohybu podle Knotheho	112
11.6	Výpočet naklonění a deformací podle Knotheho	114
11.7	Předběžný výpočet pohybů a deformací v poklesové kotlině podle Čechury	116
12	Ostatní metody rozdělení plně účinné plochy	119
12.1	Postup Bräunerův (1959)	119
12.2	Metoda rozdělení plně účinné plochy podle Matouše (1963)	121
13	Některé další metody předběžného výpočtu poklesů a deformací	122
13.1	Rozdělení plně účinné plochy na základě skutečných výsledků měření	122
13.2	Postup při použití tvaru plně účinné plochy v podobě čtverce (Spettmann)	126
13.3	Metoda svislých řezů (Kowalczyk 1962)	130
14	Kritika určování koeficientu účinnosti v oblasti plně účinné plochy	134
15	Příklady výpočtů předběžných hodnot pohybů nadloží vlivem dobývání v hlubinných dolech	137
15.1	Vliv dobývání v hlavní kladenské slojí na železniční trať	137
15.2	Vliv dobývání XII. sloje na Dole Dukla (OKR) na objekty na povrchu	146
IV.	Vlivy dobývání v dole. Horský tlak	153
16	Všeobecně	153
17	Empirická pozorování horského tlaku	153
18	Teorie Protodjakonova	155
19	Další vlivy na tlakové poměry v oblasti horských tlaků	158
20	Pohyby pohoří v nadloží dobývaného prostoru (nad porubem)	160
21	Pohyby a deformace v oblasti vodorovných dlouhých důlních děl	162
22	Pohyby a deformace u svislých důlních děl	167
22.1	Pohyby ve svislém směru	167
22.2	Vodorovné pohyby	174
22.3	Souhrn pohybu a deformací	175
23	Vliv pohybů horninového masívu na stabilitu svislých důlních děl (šachtic, jam)	177
24	Důlní ořesy	178
V.	Měření pohybů na povrchu a v dole	180
25	Účel měření pohybů	180
26	Metody měření	180
26.1	Určování poklesů	180
26.2	Přesnost metod měření	181
26.3	Stabilizace výškových bodů	183
26.4	Výškové body nivelační	185
26.5	Trigonometrické měření poklesů	187
26.6	Hydrostatické měření poklesů	190
27	Metody měření vodorovných pohybů	192
27.1	Měření posunů	192
27.2	Přímková pozorovací stanice	193
27.3	Pozorovací stanice s polygonovým pořadem	198
27.4	Polygonový pořad spojený s měřením bodů po přímce	199
27.5	Pozorovací stanice v podobě trigonometrické sítě	201
27.6	Zjišťování pohybů metodou protínání vpřed	202
27.7	Zjišťování pohybů trilaterační metodou	203
28	Zjišťování naklonění (denivelace)	204
28.1	Výpočet naklonění z poklesů	204
28.2	Měření naklonění pomocí přesné vodováhy	205
28.3	Jiné přístroje k měření denivelací	206
29	Zjišťování délkových deformací — stlačení, roztážení	208
29.1	Odvození z posunů	208
29.2	Deformometry	209
29.3	Tenzometry	211
30	Zjišťování délkových změn a deformací ve svislých jámách	212
30.1	Přímé měření v jámách	212
30.2	Měření pomocí přesného elektrooptického dálkoměru	215

31	Zjišťování naklonění u vysokých staveb a u svislých jam	215
31.1	Naklonění u vysokých staveb	215
31.2	Naklonění továrních komínů	216
31.3	Naklonění těžní věže	218
31.4	Naklonění svislých jam	219
32	Měření pohybů povrchu metodou fotogrammetrie	222
VI.	Ochranné pilíře	223
33	Všeobecně	223
34	Ochranné pilíře povrchových objektů	223
34.1	Tvar ochranných pilířů	223
34.2	Ochranné pilíře u ložisek ukloněných	226
34.3	Ochranné pilíře pro vodní toky, železnice a silnice	229
34.4	Ochranné pilíře procházející dvěma nebo více geologickými útvary	234
35	Ochranné pilíře důlních objektů	236
35.1	Ochranný pilíř svislé jámy	236
35.2	Ochranný pilíř úklonné jámy	237
35.3	Ochranný pilíř pro dlouhá důlní díla	237
35.4	Ochranný pilíř pro úpadní překop nebo úpadní chodbu v ložisku	237
35.5	Ochranný pilíř pro železniční trať na okraji povrchového dolu	237
36	Hospodárné rozměry ochranných pilířů	239
36.1	Pilířový úhel	239
36.2	Zvětšené pilířové úhly u svislých jam	241
36.3	Předpoklady pro zmenšení pilířů	242
37	Odvození závislosti mezi zmenšením ochranného pilíře a velikostí deformací jámové výztuže ve svislém směru	243
37.1	Úvaha o možnosti zmenšení ochranného pilíře	243
37.2	Stlačení v ovlivněném úseku jámy	244
37.3	Výpočet stlačení podle Balse	247
38	Další možnosti zmenšování ochranného pilíře jámy	251
38.1	Místní zmenšování ochranného pilíře	251
38.2	Válcový tvar ochranného pilíře	252
38.3	Ochranné pilíře pro svislé jámy u ukloněných ložisek	256
38.4	Ochranné pilíře s řídicí křivkou ve tvaru tangentoidy	258
38.5	Ochranné pilíře svislých jam u ukloněném souvrství s řídicí křivkou ve tvaru tangentoidy	262
39	Ekonomické důvody a předpoklady pro použití zmenšených ochranných pilířů jam	263
VII.	Ovlivnění povrchových objektů a zajištění jejich stability	265
40	Všeobecně	265
41	Obytné a průmyslové stavby	266
41.1	Obytné stavby	266
41.2	Vliv svislých pohybů	267
41.3	Vliv naklonění	267
41.4	Vliv vodorovných pohybů — posunů	268
41.5	Vliv zakřivení terénu	269
41.6	Dynamické vlivy na obytné stavby	270
41.7	Opatření na ochranu bytových objektů	278
41.8	Opatření v dole na ochranu povrchových objektů	279
42	Výškové stavby	282
42.1	Průmyslové komíny	282
42.2	Vysoké pece	283
42.3	Těžní věže	283
42.4	Chladicí věže	284
42.5	Plynojemy	285
42.6	Vodojemy	287
43	Velkoplošné průmyslové objekty	287
43.1	Halové objekty	287
43.2	Kotelny	288
43.3	Koksové pece	288
43.4	Kruhové zahušťovače a zemní nádrže	289
43.5	Jeřábové dráhy	290
43.6	Hutní provozy	291
43.7	Papírenské stroje	291

44	Kanalizace, vodovody a plynovody	292
44.1	Kanály a stoky	292
44.2	Vodovody	294
44.3	Plynovody, parovody a vzduchovody	297
45	Elektrické vedení vysokého napětí, zemní kabely, transformátorovny	298
45.1	Stožáry elektrického vedení vysokého napětí	298
45.2	Zemní elektrické silnoproudé a slaboproudé kabely	303
45.3	Transformovny a rozvodny	303
46	Železniční tratě a silnice	304
46.1	Železniční tratě	304
46.2	Opravy dráhového tělesa	304
46.3	Denivelace a deformace v oblasti železnic	306
46.4	Propustky, viadukty a mosty na železniční trati	307
46.5	Elektrifikované železnice	308
46.6	Sanace železniční tratě — opatření na povrchu i v dole	310
46.7	Silnice	311
47	Vodoteče — řeky, potoky, rybníky, přehradní nádrže a průplavy	313
47.1	Řeky a potoky	313
47.2	Mosty přes řeky	314
47.3	Přírozené a umělé vodní nádrže	314
47.4	Všeobecné podmínky pro navrhování vodních staveb a úpravu vodních toků na poddoložném území	315
47.5	Průplavy a vodní cesty	316
48	Města a sídliště	318
48.1	Vlivy dobývání na městské aglomerace	318
48.2	Některé příklady	318
48.3	Všeobecné zásady	319
VIII. Nepravé důlní škody		321
49	Vliv podzemní nebo povrchové vody	321
49.1	Vliv podzemní vody	321
49.2	Fyzikální vliv vody	322
49.3	Chemické působení vody	323
50	Svahové pohyby a sesuvy	323
50.1	Svahové pohyby	323
50.2	Sesuvy	324
50.3	Tektonické pohyby	325
51	Uměle vyvolané pohyby půdy	325
51.1	Otřesy půdy	325
51.2	Změny hladiny vody	326
52	Vliv základové půdy a provedení stavby na její stabilitu	326
52.1	Základová půda	326
52.2	Provedení stavby	327
IX. Literatura		329
Rejstřík		336